

Arbeidsnotat
2025:20

Dokumentasjonsnotat: Kandidatundersøkelsen for høyere yrkesfaglig utdanning

Otto Lillebø (red.)

Arbeidsnotat
2025:20

Dokumentasjonsnotat: Kandidatundersøkelsen for høyere yrkesfaglig utdanning

Otto Lillebø (red.)

Arbeidsnotat	2025:20
Utgitt av Adresse	Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU) Postboks 2815 Tøyen, 0608 Oslo. Besøksadresse: Økernveien 9, 0653 Oslo.
Prosjektnr.	21499
Oppdragsgiver Adresse	Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) Postboks 1093, 5809 Bergen
Fotomontasje	NIFU
ISBN	978-82-327-0755-3
ISSN	1894-8200 (online)

Copyright NIFU: CC BY 4.0

www.nifu.no

Innhold

1	Innledning.....	4
2	Spørreskjemaet, endringer fra forrige undersøkelse	5
3	Gjennomføring av undersøkelsen	3
3.1	Populasjon.....	3
3.2	Frafallsanalyse	6
3.3	Analyser på populasjonsnivå versus fagområde.....	10
3.4	Registerdataanalyser.....	12
4	Tilgjengeliggjøring av data	14
	Referanser	3
	Tabelloversikt.....	4
	Figuroversikt.....	5
	Vedlegg	6

1 Innledning

Denne rapporten bygger på en kandidatundersøkelse blant personer som fullførte en fagskoleutdanning i perioden 2021–2024. Formålet med undersøkelsen er å kartlegge kandidatenes utdanningsløp, motivasjon for å ta fagskoleutdanning, arbeid under studiene, utbytte og relevans av utdanningen og tilpasning til arbeidslivet i etterkant. Kandidatene oppgir tidligere utdanningsbakgrunn samt videre studier etter fullført utdanning.

Undersøkelsen ble sendt ut digitalt via Qualtrics i perioden 26. mai–18. juni 2025 til kandidater identifisert i DBH-F. Totalt ble 51 696 personer opprinnelig identifisert, hvorav personer uten bestått-dato, duplikater, korte løp (< 30 studiepoeng) og ugyldige fødselsnummer ble ekskludert. Etter kobling mot Kontakt- og reservasjonsregisteret (KRR) satt vi igjen med et nettoutvalg på 35 631 personer. Av disse besvarte 9 016 kandidater hele eller deler av undersøkelsen, noe som gir en svarprosent på 25,3 prosent. Blant kontaktede kandidater åpnet 26 738 ikke undersøkelsen, 12 valgte aktivt å ikke delta, og 111 meldinger feilet teknisk. Som i tidligere undersøkelser varierer svarprosenten etter fagområde, med særlig høy deltakelse innen helse-, oppvekst- og tekniske fag, og lavere deltakelse innen kreative utdanninger.

Registerinformasjon fra DBH og SSB benyttes parallelt for å sammenligne respondentene med populasjonen og etablere tidsserier for kandidatgrupper. Registerdataene dekker alle fagskolekandidater, og gir derfor et utfyllende grunnlag for analyser av student- og arbeidsmarkedsutvikling over tid. Surveydata gir samtidig innsikt i kandidatenes egne vurderinger av utdanningens verdi. Til sammen gir disse datakildene et helhetlig og nyansert bilde av fagskolekandidatenes bakgrunn, erfaringer og tidlige karriereforløp.

2 Spørreskjemaet, endringer fra forrige undersøkelse

Kandidatene starter med å bekrefte at de har fullført fagskoleutdanning i løpet av de siste tre årene. Nytt er det at vi ber de bekrefte opplysninger fra DBH om hvilke utdanninger de har gjennomført.

Utdanningsbakgrunn

Respondentene blir bedt om å oppgi hvilke utdanninger de har fullført før fagskoleutdanningen, samt hvilket utdanningsprogram de tok på videregående og når de eventuelt fullførte fagbrev. Formålet er å kartlegge fagskolekandidatenes kompetansegrunnlag før studiestart og hvorvidt fagskoleutdanningen bygger på fag- og yrkeskompetanse.

Eksempelspørsmål:

Hvilke utdanninger hadde du fullført før du begynte på denne fagskoleutdanningen?

- Fagbrev / yrkeskompetanse
- Studiekompetanse
- Annen fagskoleutdanning
- Universitets-/høgskolestudier
- Ingen av de nevnte

I denne delen er det ingen reelle endringer fra sist, men noen forenklinger.

Arbeidserfaring

Respondentene blir bedt om å oppgi tidligere arbeidserfaring. Her er det ingen endringer siden forrige undersøkelse.

Motivasjon for å ta fagskoleutdanning

Et sentralt formål med undersøkelsen er å kartlegge hvorfor kandidatene valgte fagskoleutdanning. De vurderer motivasjonsfaktorer knyttet til blant annet faglig utvikling, omskolering og arbeidsmarkedssituasjon.

Eksempelspørsmål:

Hvor enig er du i følgende påstander om din motivasjon for å starte på fagskoleutdanningen?

- Jeg ønsket å utvikle meg faglig
- Jeg ønsket å kvalifisere meg for en høyere stilling
- Jeg ønsket å omskolere meg til et nytt fagområde
- Jeg ønsket å få økt lønn

Av de 14 motivasjonsfaktorer er kun en endret siden sist. At de ønsket *nye arbeidsoppgaver*, er erstattet med faglig *mer selvstendige arbeidsoppgaver*. Dessuten er det lagt inn et åpent svarfelt for andre motivasjoner.

Arbeid, permisjon og økonomisk støtte under utdanningen

Mange studenter kombinerer utdanning og arbeid. Det kartlegges om kandidatene var i jobb under utdanningen og om arbeidsgiver ga permisjon med eller uten lønn eller økonomisk støtte, og om de har mottatt annen støtte.

Eksempelspørsmål:

Var du ansatt i en virksomhet mens du tok fagskoleutdanningen?

- Ja, innenfor samme fagområde
- Ja, utenfor fagområdet
- Nei

Spørsmålene om permisjon er nye i år. Spørsmålene om økonomisk støtte er endret og splittet i to deler, en om støtte fra arbeidsgiver og andre, en om støtte fra Lånekassen. Et tidligere spørsmål om studentbetaling er tatt ut, ettersom studentbetaling ved ulike skoler og utdanningstilbud finnes i DBH.

Utdanningsform

Her spør vi om studentenes begrunnelser for valg av utdanningsform, stedbasert, nettbasert eller nett med samling. Dette spørsmålet er nytt.

Arbeidsmarkedstilpasning etter fullført utdanning

Respondentene oppgir hvordan de oppfattet sin arbeidsmarkedsstatus etter utdanningen, og hvorvidt de har skiftet stilling eller bedrift.

Videre blir de bedt om å opplyse om de betraktet seg hovedsakelig som yrkesaktiv, student, arbeidsledig etter utdanningen, samt i årene før og under. De tidligere svaralternativene, vernepliktig og hjemmearbeidende er denne gangen lagt inn under «annet». For øvrig er det ingen endringer sidene forrige undersøkelse.

Videre blir kandidatene bedt om å svare på spørsmål om hvorvidt de arbeider på fagområdet for utdanningen eller ikke, og hvordan de vurderer jobbinnholdet i forhold til utdanningen.

Eksempelspørsmål:

Jobber du innenfor fagområdet som fagskoleutdanningen rettet seg mot?

Hvordan synes du innholdet i fagskoleutdanningen stemmer med arbeidsoppgavene du har nå?

Hvordan vil du karakterisere arbeidsoppgavene i hovedstillingen sammenlignet med nivået på fagskoleutdanningen?

- Krever utdanning på samme nivå
- Krever høyere utdanning
- Krever videregående nivå / fagbrev
- Krever ikke formell utdanning

Her er det ingen endringer siden forrige undersøkelse.

Opplevd utbytte av utdanningen

Kandidatene vurderer i hvilken grad de har oppnådd de (14) mål som motiverte dem for utdanningen. Her er det en endring siden sist. I stedet for å spørre om de har blitt kvalifisert for høyere utdanning, spør vi nå om de har blitt kvalifisert for en høyere stilling. For øvrig ingen endringer.

Videre utdanning

Til slutt kartlegges om kandidaten etter fagskoleutdanningen har begynt på eller planlegger videre utdanning, og i tilfelle hva slags. Her er tatt inn et nytt spørsmål om de ved eventuell overgang til universitet/høyskoleutdanning har fått godkjenning og fritak for fagskoleutdanningen. I tillegg er det nytt at de blir spurt om utdanningen de er i gang med eller planlegger, er i Norge eller i utlandet.

3 Gjennomføring av undersøkelsen

Spørreundersøkelsen ble sendt ut våren 2025. Vi mottok til sammen 9016 gyldige svar, noe som tilsvarer en svarprosent på 25,3 prosent. Alle som har ferdigstilt en fagskoleutdanning i årene 2021-2024 mottok undersøkelsen.

3.1 Populasjon

Denne rapporten bygger på en spørreundersøkelse blant fagskolestudenter som ble uteksaminert i 2021, 2022, 2023 og 2024. Undersøkelsen ble gjennomført fra 26. mai til 18.juni.

Kandidatundersøkelsen er viktig fordi vi der får kandidatenes egne erfaringer og vurderinger av hva utdanningen har betydd for dem. Sammenlignet med Skålholt m.fl. (2020) er det som i Alne m.fl. (2023) enkelte spørsmål som ikke er med, fordi vi nå kan belyse disse temaene bedre gjennom registerdata. Registerdataene har flere fordeler: De dekker alle fagskolekandidater i kullene vi ser på, pluss tidligere kull. Det gjør at vi kan lage tidsserier som viser hvordan studentmassen utvikler seg over tid. Vi kan også ta med alle fagskolekandidater fra en tiårsperiode for å se mønstre i hvordan de tilpasser seg arbeidsmarkedet og utvikler lønnen sin innenfor ulike utdanninger – i noen tilfeller helt ned på enkeltutdanninger. Vi har ikke koblet sammen de to datakildene, men analysene viser at de utfyller hverandre godt og sammen gir et tydelig bilde av hva fagskoleutdanning betyr.

Datagrunnlag for populasjonen

Datagrunnlaget for populasjonen av fagskolekandidater er hentet fra Database for statistikk for høyere utdanning – Fagskole (DBH-F), som forvaltes av HK-dir og tilgjengeliggjøres gjennom Sikt. DBH-dataene brukes til å identifisere alle personer som har fullført en fagskoleutdanning i perioden 2021–2024, og danner grunnlaget for trekkingen av bruttoutvalget til spørreundersøkelsen. Videre benyttes DBH-data for å rense populasjonen (fjerne duplikater, korte utdanningsløp og ugyldige identifikatorer), og til frafallsanalyser hvor vi sammenligner respondenter og populasjon etter kjønn, alder, fagområde, studiepoeng og fullføringsår. I tillegg brukes DBH-data til å beskrive fordelingen av kandidater på

utdanningskategorier og undervisningsformer. Dermed fungerer DBH-dataene både som utvalgsgrunnlag og som referanse for representativitetsvurderingene.

Spørreundersøkelsen

Grunnlaget for spørreundersøkelsen er samtlige personer som er registrert å ha fullført en fagskoleutdanning i årene 2021, 2022, 2023 og 2024 i Database for statistikk for høyere utdanning (DBH-F). Totalt 51 696 personer er registrert for de overnevnte årene.¹ Vi startet med å fjerne personer uten dato for bestått, totalt 12 026 personer. Vi gikk så gjennom duplikater på personer. Først fjernet vi duplikater på person der duplikatet var <30 studiepoeng og så fjerner vi ugyldige fødselsnummer.

Tabell 3.1 Brutto- og nettoutvalg for undersøkelsen.

Steg	Antall	Antall slettet	Kommentar
Bruttoutvalg	51 696		Antall unike personer i råfilen før eksklusjoner
Manglende bestått-dato fjernet		12 026	Slettet personer uten Dato for bestått
Observasjoner med <30 studiepoeng fjernet		3482	Beholdt personer med minst ett løp ≥30 studiepoeng
Ugyldige fødselsnummer fjernet		2	Fjernet ID-lengde ≠ 11 og spesifikt ugyldig ID
Slettet fra KRR		465	Reservert i KRR eller ugyldig epost
Nettoutvalg	35 721		

Etter å ha gjort utvalgsbestemmelser i DBH-F datasettet koblet vi med kontaktinformasjon i Kontakt- og reservasjonsregisteret (KRR). 465 personer var enten reservert mot å bli kontaktet eller ikke registrert kontaktinformasjon de siste 18 månedene. Totalt sitter vi igjen med 35 721 personer i nettoutvalget som ble kontaktet gjennom e-post og sms. Vi vet imidlertid *ikke* om e-posten eller SMSen ble lest.

Tabell 3.2 Svarstatus og svarprosent

Svarstatus	Svarprosent			
	Ikke svart	Svart	Totalt i Nettoutvalget	Ikke i nettoutvalg
Gjennomført		7084		
Noen svar		1932		
Ikke svart	26 705			
Frafalt				12
Kan ikke kontaktes				111
Total (%)	74,7	25,3	100	
(N)	(26 582)	(9016)	(35 589)	(123)

Undersøkelsen ble gjennomført elektronisk ved bruk av programmet Qualtrics i perioden 26. mai til 18. juni. I innsamlingsperioden ble deltakerne påminnet i alt fem ganger – en gang på SMS og fire ganger på e-post. Totalt svarte 9016 personer

¹ Data som er rapportert inn per 14.01.2025 blir registrert på 2024 og er med i uttrekket.

på hele eller deler av undersøkelsen. Nedre grenser for å bli inkludert var mer enn 30 prosent av undersøkelsen. Undersøkelsen ble ikke åpnet av 26 738 personer. 12 personer ga aktivt beskjed om at de ikke ønsket å delta. I tillegg var det 111 eposter som ga feilmeldinger. Dermed sitter vi igjen med et nettoutvalg på 35 631 personer, hvorav 25,3 prosent besvarte undersøkelsen. Med en svarprosent på 25,3 prosent fortsetter trenden fra tidligere undersøkelser. I Alne m.fl. (2023) var svarprosenten 26,3, som også var noe lavere enn Skålholt m.fl. 2020 (s. 27).

Som for tidligere kull finner vi interessante variasjoner i svarprosent mellom ulike fagfelt. Tabellen viser et generelt mønster hvor de klassiske fagskoleutdanningene innen tekniske fag og helse- og velferd har en systematisk høyere svarprosent enn gjennomsnittet på 25,3 prosent. Oppvekst og Industri/kjemi topper statistikken med 33 prosent svarprosent hver, mens Reiseliv (31 prosent), Grønne fag (29 prosent) og Helse (28 prosent) også ligger godt over snittet. De store tekniske utdanningene som Bygg og anlegg (28 prosent), Ledelse (28 prosent), Elektro/energi (27 prosent) og Lønn og regnskap (27 prosent) viser alle svarprosent rundt eller over gjennomsnittet.

I den andre enden er svarprosenten særlig lav for fag som Interiør (11 prosent), Mote (12 prosent) og Skjønnhetspleie (12 prosent). Disse utdanningene er relativt små sammenliknet med fagene med høy svarprosent, og utdanningene forbindes kanskje i mindre grad med fagskolebegrepet. Også kreative fag som Film og foto (15 prosent), Design (16 prosent) og Musikk, dans og drama (12 prosent) ligger lavt.

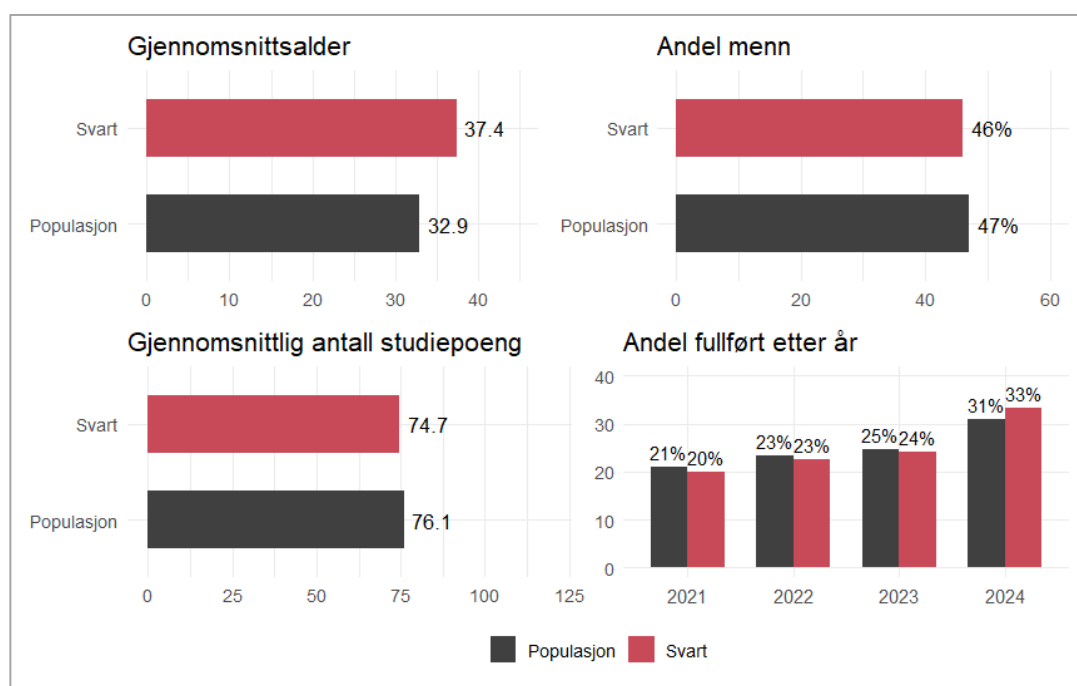
Tabell 3.3 Svarprosent fordelt på utdanningstype²

Kategori	Svart (N)	Totalt (N)	Svarprosent (%)
Industri/kjemi	462	1404	33
Oppvekst	882	2699	33
Reiseliv	55	179	31
Ukjent	14	48	29
Grønne fag	128	443	29
Helse	1668	5862	28
Mat og drikke	61	217	28
Ledelse	596	2138	28
Bygg og anlegg	927	3373	28
Lønn og regnskap	537	1974	27
Jernbane	151	558	27
Elektro/energi	760	2844	27
Kontor	514	1936	26
Annet	259	1008	26
Modellering	154	612	25
Maritim-Dekk	177	750	24
Visuell kunst	97	439	22
Data-IT	631	2907	22
Luftfart	103	479	22
Maritim-Maskin	99	519	19
Petroleum	38	200	19
Religion	34	184	18
Design	174	1066	16
Film og foto	136	901	15
Markedsføring	161	1191	14
Musikk, dans og drama	76	620	12
Mote	46	378	12
Skjønnhetspleie	35	289	12
Interiør	41	380	11
Totalt	9016	35598	25

3.2 Frafallsanalyse

På bakgrunn av informasjonen i DBH, som vi har om samtlige fagskoleutdannede, kan vi gjøre sammenlikninger mellom de som har svart på undersøkelsen og populasjonen. Dette er nyttig for å identifisere eventuelle skjevheter i datamaterialet.

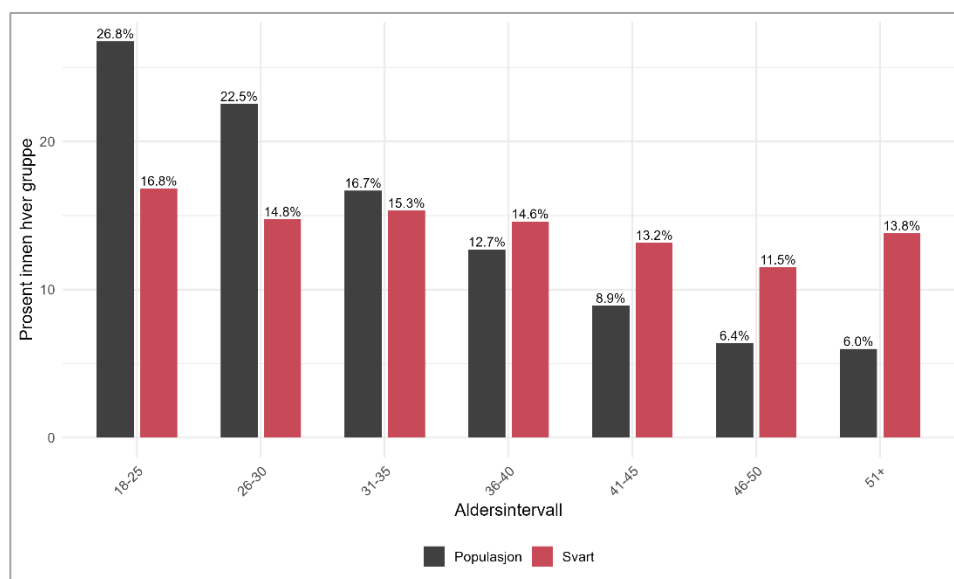
² Grupperingen er gjort etter variabelen FKF_utdanningstype

Figur 3.1 Gjennomsnittsalder³, andel menn, gjennomsnittlig antall studiepoeng og andel som fullførte fagskoleutdanningen i 2021-2024 for de som har besvart undersøkelsen sammenlignet med populasjonen

Figuren viser at det ikke er store forskjeller mellom respondentene og populasjonen når det gjelder utvalgte bakgrunnsvariabler, utenom alder. Kjønnfordelingen er tilnærmet identisk, med 46 prosent menn blant respondentene mot 47 prosent i populasjonen. Det samme gjelder gjennomsnittlig antall studiepoeng, hvor respondentene har tatt 74,7 studiepoeng sammenlignet med 76,1 i populasjonen. Når det gjelder fullføringsår, ser vi at fordelingen mellom respondenter og populasjon er relativt lik over tid. Andelen som fullførte i 2024 er noe høyere blant respondentene (33 prosent) enn i populasjonen (31 prosent), mens forskjellene for tidligere år er små. Eneste forskjellen mellom de som svarte og populasjonen ligger i alder, med en snittalder på rundt 4 år høyere blant de som svarte enn populasjonen. I figur 3.2 ser vi at det er spesielt personer i alderen 41 eller eldre som trekker opp snittet for de som har svart sammenlignet med populasjonen som helhet.

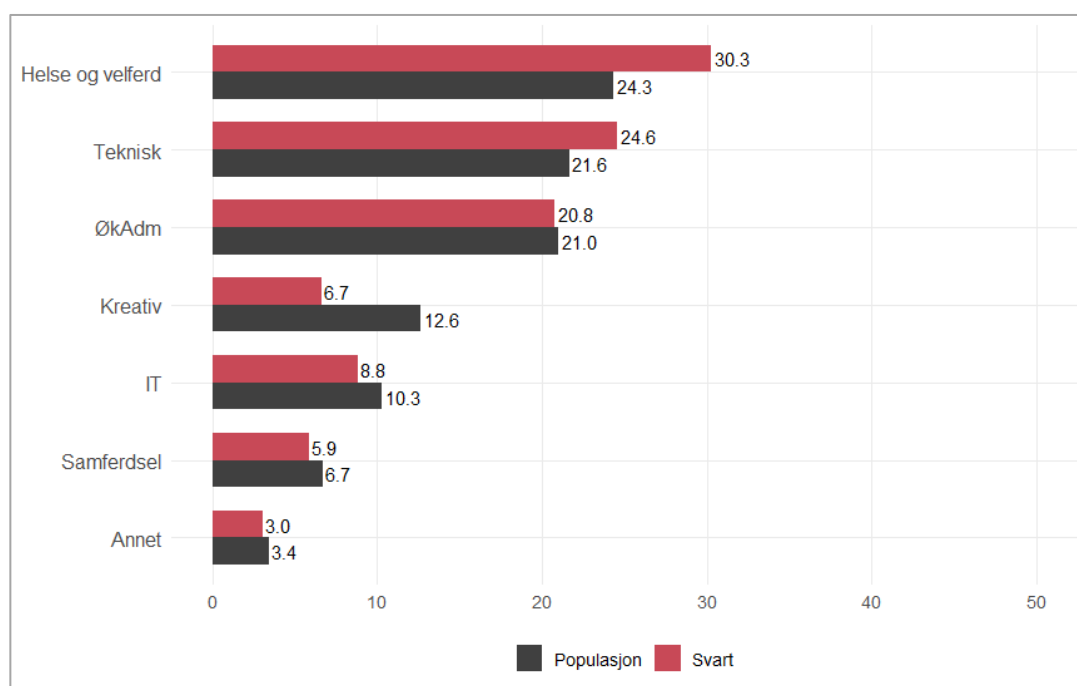
³ Alder er beregnet året kandidaten fullførte fagskoleutdanningen.

Figur 3.2 Aldersfordelingen i 2021-2024 for de som har besvart undersøkelsen sammenlignet med populasjonen. Prosent som andel av populasjonen

Som diskutert i Alne m.fl. (2020), er personer med innvandrerbakgrunn ofte underrepresentert i spørreundersøkelser, og det er også tilfellet i denne undersøkelsen. Vi har ikke informasjon om innvandrerstatus i DBH-F, så vi kan ikke gjøre en direkte sammenligning av populasjonen og utvalget. Med befolkningsstatistikk fra SSB har vi kunnet beregne at 20 prosent av de som fullførte en fagskole i denne perioden kan defineres som innvandrere. I spørreundersøkelsen utgjør denne gruppen totalt 15 prosent, mens 5,8 prosent er norskfødte med innvandrerforeldre.

Videre ser vi på fordelingen av kandidater på fagområde mellom utvalg og populasjon.

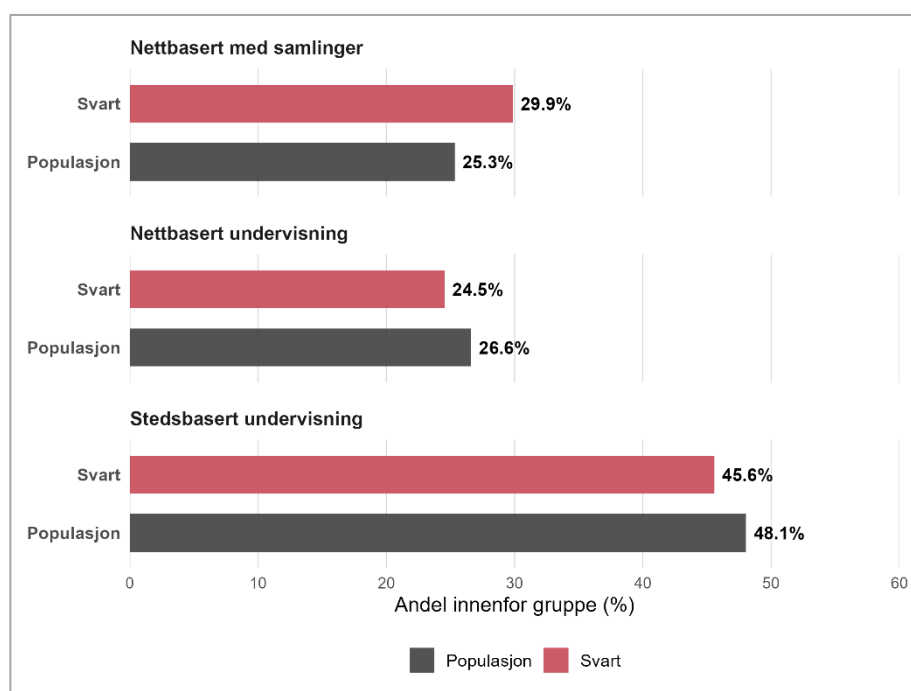

Figur 3.3 Fordeling på fagområde etter populasjon og utvalg, prosent

Når vi sammenligner hvordan fagskolekandidatene fordeler seg på utdanningskategori i utvalg og populasjon, finner vi igjen det samme mønsteret som i svarprosenten. Helse og velferd utgjør 30,3 prosent av respondentene, mens denne kategorien kun representerer 24,3 prosent av populasjonen. Tilsvarende er Tekniske fag overrepresentert med 24,6 prosent i utvalget mot 21,6 prosent i populasjonen.

I den andre enden finner vi en tydelig underrepresentasjon av kreative fag, som kun utgjør 6,7 prosent av respondentene sammenlignet med 12,6 prosent av populasjonen. Også IT-fag er noe underrepresentert (8,8 prosent mot 10,3 prosent), mens Økonomisk-administrative fag, Samferdsel og Annet viser mindre avvik mellom utvalg og populasjon.

Til slutt ser vi på svarprosent etter undervisningsform. Her skilles det mellom Nettbasert med samlinger, nettbasert undervisning eller stedsbasert undervisning.

Figur 3.4 Fordeling av undervisningsform, populasjon og utvalg, prosent

Figur 3.4 viser fordelingen av undervisningsform blant respondentene sammenlignet med hele populasjonen. Andelen som har deltatt i undersøkelsen er tilnærmet lik for de ulike undervisningsformene, men det er enkelte forskjeller: Blant de som tar nettbasert med samlinger er andelen respondenter noe høyere (29,9 prosent) enn i populasjonen (25,3 prosent). For nettbasert undervisning er bildet motsatt – her er andelen respondenter noe lavere (24,5 prosent) enn i populasjonen (26,6 prosent). For stedsbasert undervisning er forskjellen liten, med 45,6 prosent blant respondentene mot 48,1 prosent i populasjonen. Samlet sett tyder dette på at svarfordelingen etter undervisningsform er relativt representativ for populasjonen.

Det er likevel viktig å understreke at frafallsanalysen har sine begrensninger. Vi kan ikke vite hvorfor enkelte velger å ikke svare, og vi kan bare vurdere representativitet på de variablene vi har tilgjengelig. Det kan derfor finnes andre skjevheter i datamaterialet som ikke fanges opp her. Som ved alle utvalgsundersøkelser bør resultatene derfor tolkes med en viss varsomhet.

3.3 Analyser på populasjonsnivå versus fagområde

I tidligere fagskolekandidatundersøkelser har det vært vanlig å bruke vekter for å korrigere for skjevheter som oppstår på grunn ulik deltakelse blant kandidater fra de forskjellige fagområdene. Ettersom kandidatundersøkelsen rapporterer resultatene på fagområdenivå, argumenterte Skålholt m.fl. (2020, s. 32) for at vekting

ikke var nødvendig. Den samme vurderingen har vi gjort. Vi vil hovedsakelig rapportere resultater på utdanningskategorinivå, og bruker av den grunn heller ikke vektorer. I rapporteringen utelater vi stort sett kandidater som har tatt flere fagskoleutdanninger innen flere utdanningskategorier, og de som har tatt en fagskoleutdanning som faller i kategorien «Annet». Disse kandidatene inngår imidlertid i rapporteringen av totaltall.

Fagskolene representerer en samling svært ulike utdanningstyper som i varierende grad er koplet til bestemte posisjoner i arbeidslivet. Gjennom et samarbeid mellom NIFU, NOKUT, NSD og Unit (nå HK-dir) har man blitt enige om et felles klassifiseringssystem for fagskoler (FKF), bestående av fem hovedområder eller utdanningskategorier:

1. Kreative fag
2. Tekniske fag
3. Helse- og velferdsfag
4. Økonomiske-administrative fag
5. Samferdselsfag
6. Andre fag

En hovedintensjon har vært å kunne fremstille fagskoleutdanningene på en mer gjenkjennelig måte enn det de gjør gjennom for eksempel NUS-kategoriseringen. De fem utdanningskategoriene omfatter til sammen om lag 94 prosent av alle fagskolestudenter.

I denne undersøkelsen har NIFU, i forståelse med HK-dir som oppdragsgiver, skilt ut utdanningstypen *IT Data* fra Tekniske fag, og vi opererer dermed med seks utdanningskategorier eller fagområder, i tillegg til en oppsamling av de som ikke ligger under disse i en andre-kategori. Begrunnelsene er flere. IT Data er et av de raskest voksende områdene innenfor høyere yrkesfaglig utdanning. Disse utdanningene skiller seg også mye fra de tekniske. I motsetning til tekniske fag, bygger de (som regel) ikke på fagbrev, men rekrutterer studenter uten krav til annet grunnlag enn videregående opplæring. De tilbys i stor grad som nettbaserte betalingsstudier i private skoler.

Vi vil primært ta utgangspunkt i de seks ovenfornevnte hovedkategoriene når vi analyserer data om fagskolestudentene.

Tabellen nedenfor viser de seks kategoriene vi opererer med i denne undersøkelsen, samt de største av de rundt 30 utdanningstyper klassifisert under disse.

Tabell 3.4 Utdanningskategorier vi benytter i Kandidatundersøkelsen for høyere yrkesfaglig utdanning, samt de viktigste utdanningstyper under disse.

Utdanningskategorier	De største utdanningstypene
Kreative fag	Design Visuell kunst
Tekniske fag	Elektro/energi Bygg og anlegg Industri/kjemi
Helse- og oppvekstutdanninger	Helse Oppvekst
Økonomisk-administrative fag	Ledelse Kontor Lønn- og regnskap
IT	IT data
Samferdselsfag	Maritim (dekk og maskin) Lokfører Pilot

3.4 Registerdataanalyser

I rapporten gjennomfører vi registerdataanalyser der fagskoleutdanninger identifisert ved NUS-koder slik de er definert i Felles klassifiseringssystem for fagskoleutdanninger. Demografiske opplysninger (bl.a. kjønn, alder og innvandringskategori) hentes fra SSBs registre og brukes til å beskrive studentsammensetningen på tvers av studier og over tid. Inntektsdata kommer fra skatteregistre og er tilgjengelige til og med 2022. Alle inntekter omregnes til 2024-kroner ved å justere med utviklingen i grunnbeløpet (G) som mål på gjennomsnittlig lønnsvekst, og arbeidsmarkedsdeltakelse defineres som årsinntekt over 1 G.

I de deskriptive analysene av observerbare kjennetegn rapporterer vi gjennomsnitt for studenter i perioden 2008–2023, mens arbeidsmarkedsutfall (inntekt og deltakelse) observeres til og med 2022. For studenter som fullfører i 2023, observerer vi derfor i registerdataanalysene kun inntekt før fullføring, men disse studentene inngår i de gjennomsnittlige kjennetegnene for studentpopulasjonen til og med 2023.

Vi har valgt å ekskludere observasjoner der tilgangs- og avgangsdato for en fagskoleutdanning er identiske, da dette anses som en registerfeil. For hvert individ og utdanning (NUS-kode) bruker vi første registrerte tilgangsdato og siste avgangsdato.

Når vi følger individer over tid på tvers av utdanningskategorier og -typer, definerer vi et individs utdanning ved den sist observerte, fullførte fagskoleutdanningen. I enkelte analyser ser vi også på utviklingen til studenter på tvers av utdanningstyper, der antall studenter i stor grad definerer hvilke studier som er inkludert i analysene.

4 Tilgjengeliggjøring av data

Etter at datainnsamlingen er fullført, sitter NIFU på en betydelig mengde informasjon om fagskolekandidatenes erfaring med studiet og hvordan det knyttes til arbeidsmarkedet. Dette er informasjon av interesse for flere, og derfor tilrettelegger NIFU data for en rekke formål. Innen ett år etter fullført undersøkelse blir individdata oversendt til og lagret hos Sikt. Videre foretar NIFU egne analyser og rapporteringer av resultatene fra undersøkelsen, der områder av spesiell interesse eller aktualitet analyseres nærmere. Dette kan dreie seg om problemstillinger som ønskes undersøkt av lærestedene, HK-dir og eventuelt andre, eller det kan være på grunnlag av interessante observasjoner i undersøkelsen gjort av NIFU selv.

Referanser

- Alne, R., Vika, K. S., & Høst, H. (2023). *Høy arbeidsmarkedsrelevans i fagskoleutdanningene. Kandidatundersøkelse for fagskoleutdannede i 2019 og 2020* (NIFU-rapport 2023:3). NIFU. <https://nifu.brage.unit.no/nifu-xmlui/handle/11250/3054384>
- Skålholt, A., Madsen, A. Å. & Skjelbred, S.-E. (2020). *Fagskoleutdannedes karriereveier. Funn fra en undersøkelse av personer uteksaminert med fagskoleutdanning i 2017 og 2018*. (NIFU-rapport 2020:12). NIFU. <https://nifu.brage.unit.no/nifu-xmlui/handle/11250/2655896?locale-attribute=no>

Tabelloversikt

Tabell 3.1 Brutto- og nettoutvalg for undersøkelsen.....	4
Tabell 3.2 Svarstatus og svarprosent.....	4
Tabell 3.3 Svarprosent fordelt på utdanningstype.....	6
Tabell 3.4 Utdanningskategorier vi benytter i Kandidatundersøkelsen for høyere yrkesfaglig utdanning, samt de viktigste utdanningstyper under disse.....	12

Figuroversikt

Figur 3.1 Gjennomsnittsalder, andel menn, gjennomsnittlig antall studiepoeng og andel som fullførte fagskoleutdanningen i 2021-2024 for de som har besvart undersøkelsen sammenlignet med populasjonen	7
Figur 3.2 Aldersfordelingen i 2021-2024 for de som har besvart undersøkelsen sammenlignet med populasjonen. Prosent som andel av populasjonen	8
Figur 3.3 Fordeling på fagområde etter populasjon og utvalg, prosent.....	9
Figur 3.4 Fordeling av undervisningsform, populasjon og utvalg, prosent.....	10

Vedlegg

Spørreskjema

Q1 Tusen takk for at du velger å delta! Undersøkelsen tar omtrent ti minutter. Svarene lagres automatisk. Hvis du går ut av undersøkelsen kan du når som helst fortsette fra det stedet du var da du gikk ut. Du kan lese mer om hvordan vi ivaretar ditt personvern her.

Q2 Først vil vi be deg bekrefte at du fullførte en fagskoleutdanning

- ☐ Ja, i 2021 (1)
- ☐ Ja, i 2022 (2)
- ☐ Ja, i 2023 (3)
- ☐ Ja, i 2024 eller januar 2025 (4)
- ☐ Ja, men et annet år (5)
- ☐ Nei (6)

Q8 Du er ikke i målgruppen for denne undersøkelsen. Vennligst trykk på neste-knappen for å ikke motta flere eposter og for å avslutte undersøkelsen. Om du trykket feil kan du bruke tilbake-knappen for å endre på svaret ditt.

Q3 Svarene du gir i denne undersøkelsen blir knyttet til den siste fagskoleutdanningen du har gjennomført. I følge database for statistikk om høyere utdanning er det: `#{e://Field/Utdanningstilbudets%20navn}` ved `#{e://Field/Fagskole}`
Hvis dette er feil ber vi deg opplyse under hva som er din siste fagskoleutdanning, og svar ut ifra denne utdanningen.

Q5 Hvilke utdanninger hadde du fullført før du begynte på denne fagskoleutdanningen? Flere kryss mulig.

- ☐ Fagbrev eller yrkeskompetanse fra videregående skole (1)
- ☐ Videregående opplæring med studiekompetanse (studiespesialiserende, annen studieforberedende, påbygg) (2)
- ☐ Annen fagskoleutdanning (3)
- ☐ 1-4 år ved universitet eller høyskole (4)
- ☐ Mer enn 4 år ved universitet eller høyskole (5)
- ☐ Ingen av de nevnte (6)

Q6 Hvilket utdanningsprogram/studieprogram fullførte du på videregående? Var det flere, kryss av for det programmet du oppfatter som mest relevant for fagskoleutdanningen.

- ☐ Studiespesialisering / Allmenne, økonomiske og administrative fag (1)
- ☐ Kunst, design og arkitektur (15)
- ☐ Idrettsfag (2)
- ☐ Musikk, dans og drama (3)
- ☐ Helse- og oppvekstfag / Helse- og sosialfag (4)
- ☐ Håndverk, design og produktutvikling, Formgivningsfag, Trearbeidsfag (5)
- ☐ Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign (14)
- ☐ Elektro og datateknologi (6)
- ☐ Medier og kommunikasjon (7)
- ☐ Informasjonsteknologi og medieproduksjon (16)
- ☐ Naturbruk (8)
- ☐ Restaurant- og matfag, Hotell- og næringsmiddelfag (9)
- ☐ Bygg- og anleggsteknikk, Byggfag, Tekniske byggfag (10)
- ☐ Teknikk og industriell produksjon, mekaniske fag, kjemi- og prosessfag (11)
- ☐ Salg, service og reiseliv, Salg og service, Handel og kontor (12)
- ☐ Annet (13)

Q7 Hvilket år fikk du fagbrev/fullførte du din yrkeskompetanse? Har du flere, oppgi årstallet for siste (skriv inn tall)

Q50 Hvor mange år med arbeidserfaring hadde du **før** du startet på fagskoleutdanningen? Inkluder eventuell læretid. Oppgi antall år i tall.

Q10 Hvor mye av arbeidserfaringen var **innen samme fagområde som fagskoleutdanningen**? Inkluder eventuell læretid.

- ☐ Ingenting (1)
 - ☐ Mindre enn ett år (2)
 - ☐ Ett år (3)
 - ☐ Mer enn ett år (4)
-

Q11 Hadde du jobb i tiden **rett før** du startet fagskoleutdanningen?

- ☐ Ja, innenfor samme fagområde som fagskoleutdanningen (1)
- ☐ Ja, men ikke innenfor samme fagområde som fagskoleutdanningen (2)

Q13 Hvor enig er du i følgende påstander om din motivasjon for å starte på fag-skoleutdanningen?

	Helt uenig (1)	Uenig (2)	Verken/eller (3)	Enig (4)	Helt enig (5)	Ikke rele- vant (6)
Jeg ønsket å få økt fagkunn- skap/ut- vikle meg på mitt fag- område (14)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg ønsket å kvalifi- sere meg til en høy- ere stilling (15)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg ønsket å lære meg et fagom- råde/yrke (16)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg ønsket å omsko- lere meg til et nytt fag- om- råde/yrke (17)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q45 Hvor enig er du i følgende påstander om din motivasjon for å starte på fagskoleutdanningen?

	Helt uenig (1)	Uenig (2)	Verken/eller (3)	Enig (4)	Helt enig (5)	Ikke relevant (6)
Jeg ønsket faglig mer selvstendige arbeidsoppgaver (14)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg ønsket å få mer ansvar (15)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg ønsket arbeidsoppgaver som var mindre fysisk belastende (16)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q46 Hvor enig er du i følgende påstander om din motivasjon for å starte på fagskoleutdanningen?

	Helt uenig (1)	Uenig (2)	Verken/eller (3)	Enig (4)	Helt enig (5)	Ikke relevant (6)
Jeg ønsket å få økt lønn (14)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg ønsket å trygge arbeidsforholdet jeg er i (15)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg ønsket å styrke mulighetene mine på arbeidsmarkedet generelt (16)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg ønsket mulighetene til å drive egen virksomhet (17)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg tok fagskoleutdanning ut fra personlige interesser, ikke relatert til jobb (18)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q47 Er det noe annet ved din motivasjon for å starte på fagskoleutdanningen du føler du ikke har svart på kan du skrive det her:

Q12 Var du ansatt i en virksomhet mens du tok fagskoleutdanningen?

- ☐ Ja, innenfor samme fagområde som fagskoleutdanningen (1)
- ☐ Ja, utenfor fagområdet i fagskoleutdanningen (2)
- ☐ Nei (3)

Q15 Hadde du fri/permisjon fra jobb mens du tok fagskoleutdanning?

- ☐ Nei (1)
- ☐ Ja, delvis fri/permisjon (2)
- ☐ Ja, helt fri/permisjon (3)

Q16 Fikk du fri/permisjon med lønn?

- ☐ Nei (1)
- ☐ Ja (2)

Q43 Mottok du støtte (utenom lånekassen) til å betale for fagskoleutdanningen?

- ☐ Ja, arbeidsgiver betalte alt (1)
- ☐ Ja, arbeidsgiver betalte deler av utgiftene (2)
- ☐ Ja, jeg mottok støtte fra andre enn arbeidsgiver og lånekassen, spesifiser fra hvem: (3) _____
- ☐ Nei (4)

Q17 Mottok du støtte fra Lånekassen?

- ☐ Ja, til basislån (livsopphold) (1)
- ☐ Ja, til skolepengelån (2)
- ☐ Ja, til både basislån (livsopphold) og skolepengelån (3)
- ☐ Nei (4)

Q42 Hva var grunnen til at du valgte \${e://Field/Utdanningsform} som utdanningsform? Flere kryss mulig

- ☐ Det var det som passet meg best ettersom jeg var i jobb (1)
 - ☐ Det var det som passet best av familiære eller andre private årsaker (2)
 - ☐ Det var det tilbudet som passet meg best faglig (3)
 - ☐ Det var det eneste tilbudet som fantes innenfor det fagområde jeg ønsket (4)
 - ☐ Lærer best gjennom denne utdanningsformen (5)
- Annen årsak, spesifiser (6)

Q19 Etter utdanningen; fortsatte du å arbeide i samme virksomhet som rett før fagskoleutdanningen?

- ☐ Ja, og i samme stilling (1)
- ☐ Ja, men i en annen stilling (2)
- ☐ Nei (3)

Q21 Hva var din jobbsituasjon etter at du fullførte fagskoleutdanning?

- ☐ Fikk ny jobb før jeg var ferdig med fagskolen (1)
- ☐ Fikk ny jobb under ett år etter jeg var ferdig med fagskolen (2)
- ☐ Fikk ny jobb ett år eller mer etter at jeg var ferdig, oppgi antall år (3)

-
- ☐ Ikke i jobb (4)

Q20 Når skiftet du stilling?

- ☐ Fikk ny stilling før jeg var ferdig med fagskolen (1)
 - ☐ Fikk ny stilling under ett år etter jeg var ferdig med fagskolen (2)
 - ☐ Fikk ny stilling ett år eller mer etter jeg var ferdig med fagskolen, vennligst oppgi antall år: (3)
-

Q22 Kombinasjon av å være arbeidstaker og student er vanlig i høyere yrkesfaglig utdanning. Derfor ber vi deg definere selv hva du hovedsakelig regnet deg som i **mai måned** i hvert av årene nedenfor. Du kan betrakte deg som yrkesaktiv dersom du er i ferie, har lovbestemt permisjon eller er sykmeldt.

	Yrkesaktiv (1)	Student (2)	Arbeidsledig (3)	Annet (4)
2019 (1)	☐	☐	☐	☐
2020 (2)	☐	☐	☐	☐
2021 (3)	☐	☐	☐	☐
2022 (4)	☐	☐	☐	☐
2023 (5)	☐	☐	☐	☐
2024 (6)	☐	☐	☐	☐

Q24 Hvor høy stillingsprosent hadde du i hovedarbeidsforholdet ditt i mai i hvert av de følgende årene?

	100 prosent stilling (1)	50-99 prosent stilling (2)	Under 50 prosent stilling (3)	Arbeidet ikke (4)
2019 (1)	☐	☐	☐	☐
2020 (2)	☐	☐	☐	☐
2021 (3)	☐	☐	☐	☐
2022 (4)	☐	☐	☐	☐
2023 (5)	☐	☐	☐	☐
2024 (6)	☐	☐	☐	☐

Q23 Jobber du innenfor fagområdet som fagskoleutdanningen rettet seg mot i dag?

- ☐ Nei (1)
- ☐ Ja (2)

Q25 Hva er den viktigste årsaken til at du ikke jobber innenfor fagområdet til fagskoleutdanningen?

- Det var ikke mulig å få arbeid i samsvar med fagskoleutdanningen (1)
- Jeg valgte en jobb innenfor et annet fagområde (2)
- Jeg valgte å bli den jobben jeg hadde fra før (3)
- Jeg valgte å ta mer utdanning (4)
- Annet (5)

Q26 Hvordan synes du innholdet i fagskoleutdanningen stemmer med arbeidsoppgavene du har nå?

- Godt (1)
- Middels (2)
- Dårlig (3)

Q27 Hvordan vil du karakterisere arbeidsoppgavene du har i hovedarbeidsforholdet ditt sammenlignet med nivået på fagskoleutdanningen?

- Arbeidsoppgavene krever utdanning på samme nivå som fagskoleutdanningen (1)
- Arbeidsoppgavene krever utdanning på høyere nivå enn fagskoleutdanningen (2)
- Arbeidsoppgavene krever utdanning på nivå med fullført videregående opplæring/fagbrev (3)
- Arbeidsoppgavene krever ikke utdanning på et bestemt nivå (4)

Q49 Hvor enig er du i følgende påstander om hva du har oppnådd med fagskoleutdanningen?

	Helt uenig (1)	Uenig (2)	Verken/eller (3)	Enig (4)	Helt enig (5)	Ikke relevant (6)
Jeg har lært meg et fagområde (15)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg har fått økt fagkunnskap (16)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg har kvalifisert meg for en høyere stilling (17)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg har omskoleert meg til et nytt fagområde (18)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q14 Hvor enig er du i følgende påstander om hva du har oppnådd med fagskoleutdanningen?

	Helt uenig (1)	Uenig (2)	Verken/eller (3)	Enig (4)	Helt enig (5)	Ikke relevant (6)
Jeg arbeider mer selvstendig (15)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg har fått mer ansvar (16)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg har fått arbeidsoppgaver som er mindre fysisk belastende (17)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg har fått nye arbeidsoppgaver (18)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg har fått arbeidsoppgaver som er mer faglig utfordrende (19)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg har de samme arbeidsoppgavene som tidligere (20)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q48 Hvor enig er du i følgende påstander om hva du har oppnådd med fagskoleutdanningen?

	Helt uenig (1)	Uenig (2)	Verken/eller (3)	Enig (4)	Helt enig (5)	Ikke relevant (6)
Jeg har fått økt lønn (16)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg føler at ansetelsesforholdet er tryggere (17)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg har fått styrket muligheten mine på arbeidsmarkedet (18)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg er kvalifisert til å drive egen virksomhet (19)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q18 Hvis du skal gi en samlet vurdering, hvor fornøyd er du med fagskoleutdanningen?

- ☐ Svært misfornøyd (1)
- ☐ Litt misfornøyd (2)
- ☐ Verken/eller (3)
- ☐ Litt fornøyd (4)
- ☐ Svært fornøyd (5)

Q28 Er du i gang med eller har du fullført en ny utdanning etter endt fagskole? Sett ett eller flere kryss.

- ☐ Nei (1)
- ☐ Ja, påbygging til generell studiekompetanse (2)
- ☐ Ja, et fagbrev (3)
- ☐ Ja, fagskoleutdanning (4)
- ☐ Ja, universitet-/høgskoleutdanning på bachelornivå (5)
- ☐ Ja, universitet-/høgskoleutdanning på masternivå (6)
- ☐ Ja, annen type utdanning (7)

Q29 Hvilke av disse påstandene passer for universitet/høgskoleutdanningen eller fagskoleutdanningen du tok eller er i gang med?

- ☐ Utdanningen bygger på fagskoleutdanningen (1)
- ☐ Utdanningen bygger ikke på fagskoleutdanningen, men er innenfor samme fagområde (2)
- ☐ Utdanningen er innenfor et annet fagområde enn fagskoleutdanningen (3)

Q44 Fikk du godkjent fagskoleutdanningen med fritak for deler av universitet/høgskoleutdanningen?

- ☐ Jeg fikk ingen godkjenning med fritak (7)
- ☐ Jeg fikk godkjent min fagskoleutdanningen og fritak tilsvarende 30 studiepoeng eller mindre (4)
- ☐ Jeg fikk godkjent min fagskoleutdanning, og fritak tilsvarende mellom 30 og 60 studiepoeng (5)
- ☐ Jeg fikk godkjent min fagskoleutdanning, og fritak tilsvarende over 60 studiepoeng (6)

Q30 Gjennomfører/gjennomførte du den påfølgende utdanningen i Norge eller et annet land

- ☐ I Norge (1)
- ☐ I et annet land (2)

Q39 Vennligst spesifiser hvilket annet land

▼ Velg land (1) ... Østerrike (200)

Q32 Tror du at du vil ta mer utdanning i løpet av de neste fem årene? Flere kryss mulig.

- ☐ Nei (6)
- ☐ Ja, et fagbrev (1)
- ☐ Ja, mer fagskole (2)
- ☐ Ja, universitet-/høyskole på bachelornivå (3)
- ☐ Ja, universitet-/høyskole på masternivå (4)
- ☐ Ja, annen type utdanning (5)
- ☐ Ikke sikker (7)

Q33 Tror du at du vil ta denne utdanningen i Norge, eller et annet land

- Ja, i Norge (1)
- Ja, i et annet land (2)
- Vet ikke (3)

Q34 I hvilken del av Norge bor du?

- Bor ikke i Norge (1)
- Akershus (2)
- Oslo (3)
- Vestland (4)
- Rogaland (5)
- Trøndelag (6)
- Innlandet (7)
- Agder (8)
- Østfold (9)
- Møre og Romsdal (10)
- Buskerud (11)
- Vestfold (12)
- Nordland (13)
- Telemark (14)
- Finnmark (15)
- Troms (16)

Q35 Hva er dine foreldres høyeste fullførte utdanning?

Mor (1)	▼ Ingen fullført skolegang (1) ... Vet ikke (9)
Far (2)	▼ Ingen fullført skolegang (1) ... Vet ikke (9)

Q36 I hvilket land er du født? For adopterte gjelder adoptivforeldres fødeland.

▼ Norge (1) ... Østerrike (200)

Q37 I hvilket land er dine foreldre født? For adopterte ønsker vi at du krysser av for adoptivforeldres fødeland.

Mor (1)

▼ Norge (1) ... Østerrike (200)

Far (2)

▼ Norge (1) ... Østerrike (200)

Q38 Hvis du har kommentarer til undersøkelsen kan du skrive disse her:

Nordisk institutt for studier av
innovasjon, forskning og utdanning

Nordic institute for Studies in
Innovation, Research and Education

www.nifu.no